

Årlig utvärdering av
Rasspecifik avelsstrategi för
Skotskterrier 3.0

Innehåll

Inledning.....	4
Population	4
Vilka var våra mål och hur såg handlingsplanen ut för ökad population?.....	4
Mål för att öka population	4
Handlingsplaner.....	4
Utvecklingen under verksamhetsåret	4
Efterlevnaden när det gäller handlingsplan under verksamhetsåret.....	6
Funktionsegenskaper & Vardagsmentalitet.....	6
Vilka var våra mål och hur såg handlingsplanen ut?	6
Mål.....	6
Handlingsplaner.....	7
Utvecklingen under verksamhetsåret	7
Efterlevnaden när det gäller handlingsplan under verksamhetsåret.....	7
Hälsa.....	8
Långsiktiga och kortsiktiga mål	8
Handlingsplaner.....	8
Utvecklingen under verksamhetsåret.....	8
Efterlevnaden när det gäller handlingsplan under verksamhetsåret.....	8
Exteriör	9
Mål.....	9
Handlingsplaner.....	9
Utvecklingen under verksamhetsåret	9
Efterlevnaden när det gäller handlingsplan under verksamhetsåret.....	9
Handlingsplaner för rasklubben	10
Utvecklingen under verksamhetsåret	10
Information har hämtats från.....	10

Inledning

Detta dokument är en utvärdering av Ras 3.0 för Skotskterrier. Har Skottefederationen följt handlingsplanerna och uppnått de mål som avgavs i Ras 3.0?

Population

Vilka var våra mål och hur såg handlingsplanen ut för ökad population?

Mål för att öka population

- Bredda den genetiska variationen och bredda avelsbasen.
- Fler kullar per år.
- Större valpkullar.

Handlingsplaner

- Uppmuntra uppfödare att ha fler kullar och bedriva ett avelsarbete som främjar storlekarna på valpkullarna.
- Att alla uppfödare hjälps åt och stöttar varandra när det gäller valpförsäljning om efterfrågan är dålig.
- Skotska terriern är en trimhund och det kan vara svårt att hitta bra trimmare för valpköparen. Därför gäller det att även utbilda fler trimmare.
- Man skall även tänka om när det gäller hur meriterade avelshundarna skall vara. Alla behöver inte vara champions. Använda fler hundar i avel och inte bara eliten.
- Det måste födas fler skotska terrier i Sverige.
- Förstärka samarbetet mellan uppfödare i hela Skandinavien samt resten av Europa för att bredda avelsbasen.
- Uppmuntra nya uppfödare. Föryngra uppfödarleden.
- Sprida kunskap om rasen och göra så att den syns mer ute i samhället.

Utvecklingen under verksamhetsåret

Har vi nått våra mål och har vi kunnat implementera handlingsplanen?

Nej, 2023 har varit ett dystert år för populationen inom Skotsk terrier. Endast 14 valpar har registrerats och en import. I december föddes ytterligare 4 valpar.

Många uppfödare har betäckt tikar antingen via insemination eller naturlig parning men de har inte blivit dräktiga. Enligt uppgift har minst tio dräktigheter uteblivit.

Utvecklingen har verkligen gått åt fel håll.

Statistiken över inavelsgrad visar visserligen en minskning men med så få individer är det svårt att dra några slutsatser.

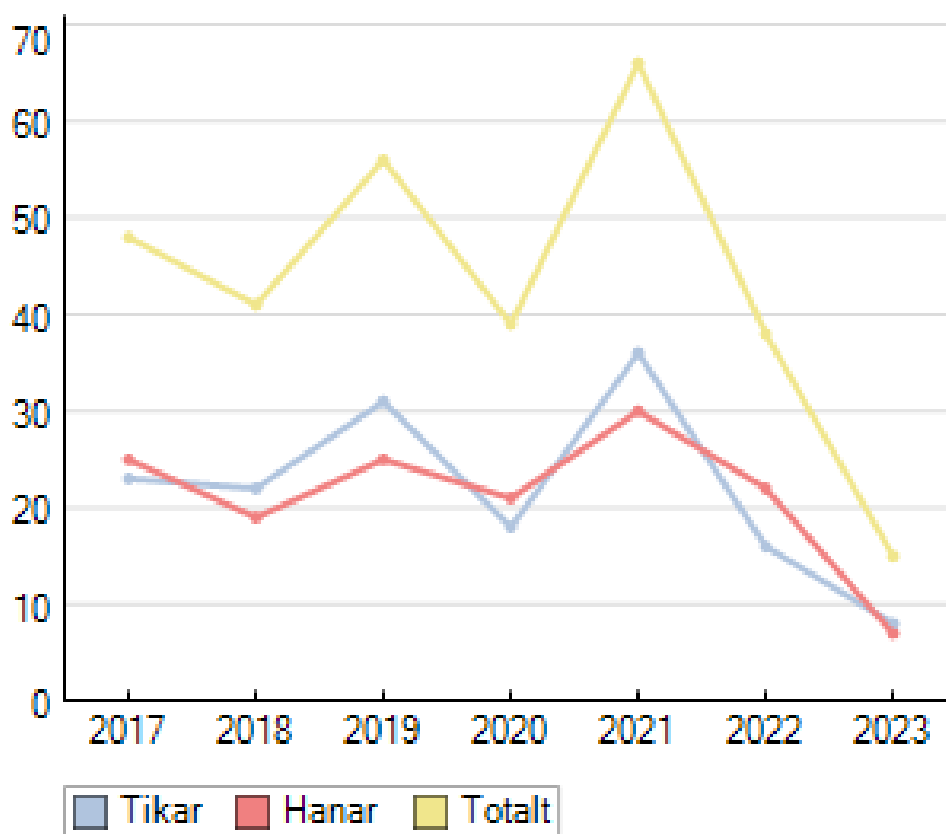

Registrerade valpar

Registreringsår: -

Antal reg/år	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tikar (varav importer)	23 (4)	22 (4)	31 (8)	18 (3)	36 (2)	16 (2)	8
Hanar (varav importer)	25 (4)	19 (2)	25 (2)	21 (1)	30 (6)	22 (3)	7 (1)
Totalt	48 (8)	41 (6)	56 (10)	39 (4)	66 (8)	38 (5)	15 (1)

Importer kan visas fr.o.m. 2004

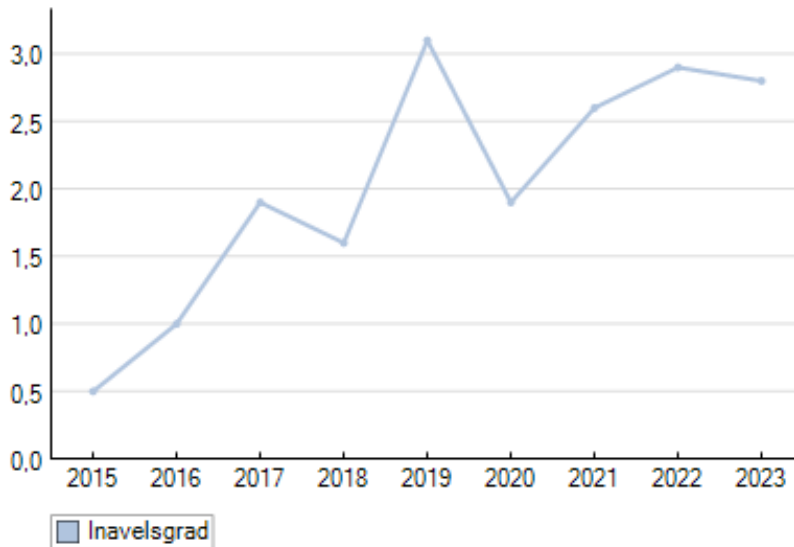

Inavelsgrad

Visa fr.o.m.: 2015 ▼ t.o.m.: 2023 ▼ Typ: inavelsgrad ▼ Visa

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Inavelsgrad	0,5 %	1 %	1,9 %	1,6 %	3,1 %	1,9 %	2,6 %	2,9 %	2,8 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Efterlevnaden när det gäller handlingsplan under verksamhetsåret

- Många uppfödare hade gärna velat ha flera stora kullar men tikarna blev inte dräktiga.
- Man har anordnat trimkurser men det har varit för få deltagare.
- För att bredda avelsbasen hoppas vi att våra officiella utställningar kommer att dra uppfödare och utställare från andra länder och därigenom öka samarbetet.
- Uppfödarkonferens är planerad inför 2024.
- Många lokalkommittéer har haft aktiviteter och rasmontrar där rasen har haft en bra exponering.

Funktionsegenskaper & Vardagsmentalitet

Vilka var våra mål och hur såg handlingsplanen ut?

Mål

- Att skottarna får leva ett aktivt liv
- Fortsätta med ett sunt avelsarbete där mentaliteten sätts i fokus.
- Att rasen har så goda mentala egenskaper, så att hundarna fungerar i samhället och uppvisar bra mentala egenskaper, som mod, öppenhet, sällskaplighet och intelligens, som bland annat efterfrågas i standarden.

Handlingsplaner

- Få fler valpköpare att aktivt ta del i olika kurser inom viltspår, lydnad eller rallylydnad.
- Gärna anordna prova på kurser i samband med rasspecialutställningar.
- Att uppmana fler, att delta på BPH.
- Ett antal hundar har genomgått BPH (beteende och personlighetsbeskrivning hund) och fler bör uppmanas att genomgå BPH för att få en utvärdering av rasens mentalitet.
- Klubben bör periodiskt skicka ut en enkät till hundägarna för att få in fakta om skottens mentalitet.

Utvecklingen under verksamhetsåret

Har vi nått våra mål och har vi kunnat implementera handlingsplanen?

Det är glädjande att fler deltar i viltspår där man gör anlagstest. Även Rally lydnad är en aktivitet som verkar passa skotten.

Fler har även gjort BPH. Förhoppningen är att fler väljer att delta.

Visa fr.o.m. datum: t.o.m.: (Format: åååå-mm-dd)

Typ:

Antal
BPH 6

Regnr	Kön	Datum
SE11268/2021	H	2023-05-09
SE14594/2021	T	2023-09-30
SE18861/2022	T	2023-11-05
SE18862/2022	T	2023-09-02
SE37738/2021	H	2023-07-09
SE50960/2021	T	2023-04-30

Efterlevnaden när det gäller handlingsplan under verksamhetsåret

- Fler medlemmar provar på andra aktiviteter för sina hundar.
- Man kan ansöka om aktivitet bidrag hos Skottefederationen för olika kurser vilket vissa medlemmar har gjort.

Hälsa

Långsiktiga och kortsiktiga mål

- Verka för en god hälsostatus
- Att höja fertiliteten.
- Minska antalen kejsarsnitt.

Handlingsplaner

- Bra samarbete mellan uppfödarna och ha en bra kommunikation.
- Att uppfödare vid val av avelsdjur alltid gör en riskanalys av den planerade kombinationen.
- Endast använda sunda och friska individer i avel.
- Eftersom det är svårt att få statistik från försäkringsbolagen så bör vi kanske skicka ut hälsoenkäter oftare. Man kan ju snekla på andra rasklubbar som gör det 1 ggr per år.
- Den lilla statistik som vi har fått från försäkringsbolagen visar dock att skottarna är tämligen friska. Det som sticker ut är kejsarsnitten.
- Att uppfödare i första hand använder avelsdjur från självvalpande linjer.
- Att skicka ut en enkät till uppfödarna angående parade tikar som går tomma, för att få ett mätbart svar på problemets storlek av fertiliteten.
- Tikar bör inte användas i avel före 24 månaders ålder.
- Hanar bör inte användas i avel före 15 månaders ålder.
- Anordna seminarier med tema avelskunskap.

Utvecklingen under verksamhetsåret

Det är svårt att utläsa om antalet kejsarsnitt har minskat på grund av att så få tikar har varit dräktiga. Skotskterrier finns inte med i Agrias senaste Breed Profile, som gäller statistik av främst veterinärvård mellan 2016-2021 och publicerades i slutet av 2023. Försäkringsbolagen har inte så stort intresse av att föra statistik över en så liten ras, det gäller alla bolagen. Så det är svårt att redovisa någon statistik över rasens hälsoläge.

Samarbete mellan uppfödare måste uppmuntras mer och där kan klubben göra en bättre insats genom att arbeta hårdare med samverkan.

När det gäller enkäter så var det nog lite överambitiöst med att skicka ut en gång per år. Det är då så beroende av hur många som svarar och det kommer då att gälla samma hundar. Lämpligare att skicka ut enkäter i samband med uppdatering av Ras var femte år.

Efterlevnaden när det gäller handlingsplan under verksamhetsåret

- Tyvärr påverkas många av handlingsplanen punkter av att det inte blir nya valpar.
- Samarbetet verkar varken blivit väsentligt bättre eller sämre.
- När det gäller enkäter se ovan.
- I detta läge är det svårt att endast välja tikar från självvalpande linjer.
- 2024 kommer det vara en uppfödare konferens där en specialist på reproduktion är inbjuden.

Exteriör

Mål

- Att fortsätta föda upp skottar, med utmärkt exteriör, som överensstämmer med standarden.
- Att vidga avelsbasen genom att använda hundar av utmärkt typ och bra exteriör, men så obesläktade som möjligt.
- Att vara beredd att göra avkall på den högt lagda exteriörribban, till förmån för att främja hälsoläget.

Handlingsplaner

- Att ställa ut och meritera så många individer som möjligt av uppfödningen, så att även syskon blir synliga och därmed ge en bättre helhetsbild av den befintliga populationen.
- Att hålla diskussionen levande angående prioriteringar, genom faktabaserad information på regelbundna rasträffar och publikationer i Skotte Nytt/hemsidan.
- Att fråga sig: Vad är viktigast, att beakta vid uppfödning, nu när rasen är så liten? För hunden själv är en funktionell exteriör nr ett.

Utvecklingen under verksamhetsåret

Har målen uppnåtts?

Skottefederationen har anordnat två inofficiella utställningar där engelska domare var inbjudna. Totalt var det över hundra anmälningar. Det var ett stort antal hundar anmälda i klassen Kom som du är vilken vänder sig alla skotteägare och inte bara eliten. Domarna var mycket nöjda med kvaliteten på hundarna och inte bara på elithundarna vilket verkar vara ett gott betyg av den befintliga populationen. Däremot har inte avelsbasen breddats nämnvärt och är något att arbeta med.

Efterlevnaden när det gäller handlingsplan under verksamhetsåret

- Fler hundar från samma uppfödare visades på de inofficiella utställningarna. Det är alltid populärt att ställa uppgrupper och avelsgrupper på rasspecial utställningar. En bidragande orsak är Ferox priset som utdelas till bästa uppfödare.
- Skotte Nytt har utkommit med fyra nummer 2023.
- Tyvärr är det svårt att anordna rasträffar eftersom Sverige är ett avlångt land med långa avstånd. Många erfarna uppfödare har blivit äldre och har svårt att förflytta sig långa sträckor.

Handlingsplaner för rasklubben

- Synliggöra vår ras på ett mer effektivt sätt och försöka engagera nya yngre uppfödare.
- Föreslå ett mentorskap, där äldre erfarna uppfödare kan hjälpa nya uppfödare.
- Arbeta aktivt för att bredda avelsbasen genom att använda flera olika individer inte bara eliten.
- Flera uppfödarmöten där kommunikationen och samarbetet mellan uppfödare skall stå i centrum. Gärna med representanter från våra grannländer.
- Vid dessa uppfödarmöten bör det även anordnas seminarier med tema avelskunskap.
- Ha en levande diskussion på hemsidan och i rastidningen Skottenytt.
- Väcka intresse hos professionella trimmare att lära sig trimma skottar men även lära skotteägare att trimma åtminstone vardagstrimning. Fler trimkurser.
- Vi måste slå vakt om rasen eftersom det är en liten avelsbas och därför extra känslig.
- Undvika matadoravel.

Utvecklingen under verksamhetsåret

Har målen uppnåtts?

Lokalkommittéerna är mer aktiva att anordna aktiviteter såsom promenader mm.

Det har tillkommit alla fall en ny uppfödare som har en äldre uppfödare som mentor vilket är glädjande.

Breddning av avelsbasen går sakta och svårt att fastställa med tanke på det låga födslotalet.

Trimkurser har fått ställas in på grund av lågt deltagare antal.

Information har hämtats från

Det första RAS 1.0, som fastställdes 2007, revideringen RAS 2.0 från 2017 samt revideringen RAS 3.0 år 2023.

SKK:s Avelsdata